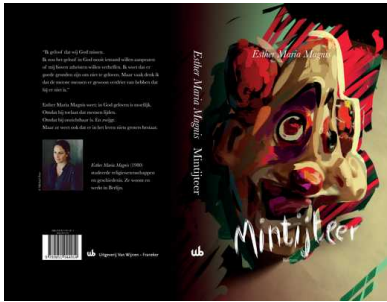

Het boek schreeuwt en vloekt met zinnen om in te lijsten

TRBEELD

WOLTER HUTTINGA

De auteur

De Duitse schrijfster Esther Maria Magnis (1980) woont en werkt in Berlijn. Ze studeerde religiewetenschappen en geschiedenis. 'Mintijteer' is de Nederlandse vertaling van haar eerste boek, 'Gott braucht dich nicht'.

Over het boek

Wat is het? Een roman? Een verhandeling over God? Ik zeg: allebei. Het boek is een autobiografisch verhaal van de schrijfster, waarin ze vertelt over de lotgevallen van het gezin waarin ze opgroeide. Centraal gegeven is de ziekte van haar vader, die overlijdt aan kanker als zij zestien is. Esther vertelt gevoelig en met oog voor detail over haar jeugdervaringen en vooral over de rol die het geloof speelde in het gezin. Vervolgens is de belangrijkste vraag die dit boek beantwoordt: wat gebeurde er met dat geloof door de ruwe stormen van pijn, lijden, ziekte en dood heen? Wat gebeurt er met haar idee van 'God' als de veilige en vriendelijke rots in haar bestaan die 'papa' heel stap voor stap wordt afgebroken en weggenomen?

Dat levert onwaarschijnlijk rauwe, confronterende en eerlijke spirituele lectuur op. De auteur beschrijft hoe ze zich aanvankelijk aan haar geloof vastklampte, samen met haar broertje en zusje dagelijks biddend op de vliering. Maar dan

sterft papa. Dan volgt een periode van ijsigheid, stilte en verbeteren of uitgeschreeuwd verdriet. 'Stil en koud. Zonder God. Zonder mijzelf. Roerloos.' Aan het eind van het boek 'vindt' ze (ik moet hier op m'n woorden passen) door de pijn heen het geloof en zichzelf weer terug. Door de echo's van wat je een mystiek vertrouwen op God zou kunnen noemen.

En waar slaat die titel op? Lees dat zelf maar.

Opvallend kenmerk

Dat levert echter bepaald geen stereotiepe stichtelijke troostlectuur op. Het boek werd in Duitsland ook wel een vorm van 'religiekritiek' genoemd. Magnis ontzenuwt werkelijk vlijmscherp alle moderne kerkelijke manoeuvres rond geloof en lijden. Ze hekelt de tendens van de afgelopen decennia om het geloof in God op te laten gaan in politiek activisme en soft geneuzel: "Jezus had de blinden niet ziende gemaakt. Hij had hun slechts de 'oogkleppen' van de ogen genomen, zodat ze de nood van andere mensen konden zien. Jezus had Lazarus niet opgewekt uit de dood, hij had hem slechts uit zijn 'isolement, uit zijn zelfgekozen sociale eenzaamheid' terug naar de 'gemeenschap' (yuck, kots) gehaald." Dit is wat het boek ook is: een felle aanklacht tegen christelijk-humanistisch-burgerlijk geloof.

Taal

Het boek is door een zeer gevoelige en gekwetste ziel opgeschreven. Dat zorgt voor een opeenstapeling van pareltjes. Elke bladzijde heeft wel zinnen die je wilt inlijsten en langer overdenken. Tegelijk brengt de heftigheid van het verhaal ook een wat schreeuwerig taalregister met zich mee. "Ik vroeg me af over welke God ze het dan hadden, want die van mij was net zo breed en brutaal aanwezig en niet aanwezig als die hele blauwe rothemel, die totale farce van mooi weer en

vogelgekewetter en brommende rode kevertjes en dronken hommels en madeliefjes - allemaal net zo smaakvol als de corsage in papa's ijskoude smoking in zijn kist." Het is schrijnend, het is goed opgeschreven maar op een bepaalde manier ook gewoon over de top.

Reden om dit boek niet te lezen

Ja, het boek schreeuwt en vloekt, fluistert en huult met schorre stem. Bijna zou ik zeggen 'tot vervelens toe'. Het is niet leuk om met deze pijn geconfronteerd te worden. Het is niet aangenaam om een existentiële route van God naar dood en weer naar God af te moeten leggen. En dan is het ook nog die God die, zoals Bonhoeffer dat ooit de profeet Jeremia nasprak, 'je geschramd en geschonden achter zijn zegekar aansleurt'. Nee, dat is geen humanistisch christendom meer! Je wilt het af en toe de vrouw van Job wel nazeggen: hou het toch lekker voor gezien met dat geloof van je.

Reden om dit boek wel te lezen

'Dit boek moet je lezen Wolter', zegt de één. 'Hou je vast', zegt de ander. En weer een ander: 'Je zult naar adem happend het laatste stuk uitlezen'. Dat heeft bij mij als effect dat ik extra kritisch word. Maar: die mensen bleken gelijk te hebben. Mintijteer is een uiterst indrukwekkend boek. Magnis sleept je mee door haar existentiële zoektocht, die rust vindt in zeldzaam fraai verwoorde godservaringen.

Mintijteer

Esther Maria Magnis

Uitgeverij Van Wijnen. 238 blz. € 16,95
